

AVUSTUSSTRATEGIA 2008–2011

Avustustoiminnan suuntaviivat ja painoalueet

SISÄLLYS

1 LUKIJALLE	3
2 JÄRJESTÖT JA KANSALAI SYHTEISKUNTA	4
3 AVUSTUSTOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT JA PERIAATTEET	6
4 STRATEGISET LINJAUKSET	8

1 LUKIJALLE

Raha-automaattiyhdistyksen perustehdävä on säädetty laissa: vastuullisella pelitoiminnalla kerätyt varat ohjataan kansalaisjärjestöjen terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia edistävään työhön. Avustusstrategialla RAY:n hallitus suuntaa avustuksia sosiaali- ja terveystieteellisesti perusteltuihin kohteisiin ja kehittää yhdistyksen roolia sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoittajana.

Raha-automaattivastuksia jaetaan vuosittain noin 300 miljoonaa euroa yli 1100 järjestölle. Järjestöjen kokonaismenoista avustukset muodostavat keskimäärin 15 prosenttia, tosin vaihtelu on järjestöittäin suurta. Järjestötoiminnan turvaamisen ja kehittämisen kannalta avustusten merkitys on huomattavasti suurempi.

Avustuslinjauksia tarkasteltiin edellisen kerran, kun avustustoimintaa koskevat lait ja asetukset uudistettiin vuonna 2001. Kuluneen viiden vuoden aikana säädöksissä ei ole tapahtunut muutoksia eikä avustamisen perussuuntaakaan ole tarpeen muuttaa: sosiaali- ja terveysjärjestöt ovat edelleen tärkeitä sekä hyvinvoinnin edistämiseksi että hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäisemisessä ja tukea tarvitsevien kansalaisten auttamisessa.

Tarkastelujaksona tässä avustusstrategiassa ovat vuodet 2008–2011. Linjauksia ja painoalueita hahmoteltaessa on tarkasteltu yhteiskunnallista kehitystä. Järjestöjen kanssa on keskusteltu hyvinvoinnin näköaloista, haasteista ja ongelmien ratkaisumahdollisuuksista. Myös sosiaali- ja terveysministeriön ”Sosiaali- ja terveystieteiden strategiat 2015” on otettu huomioon.

Uutta avustusstrategiassa on kolmas päälinja, järjestötoiminnan perusedellytysten turvaaminen. Linjaus korostaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen roolia

kansalaisten vaikuttamiskanavana ja hyvinvoinnin edistäjänä. Muut kaksi päälinjaa, ongelmien ennaltaehkäisy ja avun ja tuen turvaaminen ongelmiin joutuneille, olivat mukana jo edellisellä strategia-kaudella.

Strategiset linjaukset koskevat vain avustuksina jaettavaa osaa pelitoiminnan tuloksesta. Viime vuosina neljännes RAY:n noin 400 miljoonan euron voitosta on ohjattu suoraan valtion menoihin, sotainvalidien ja rintamaveteraanien hoitoon ja kuntoutukseen.

RAY:n hallituksen mielestä pelitoiminnan voitto tulee kokonaisuudessaan käyttää järjestöjen toiminnan tukemiseen. Sotiemme veteraanien määrän vähetessä sairaskotien käyttömeneihin ja rintamaveteraanien kuntoutukseen ohjatut varat tulee siis asteittain palauttaa avustustoiminnan käyttöön.

2 JÄRJESTÖT JA KANSALAI SYHTEISKUNTA

Järjestötoiminta perustuu kansalaisten yhdistymisvapauteen - oikeuteen ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Kansalaisjärjestöt ovat väylä kansalaisten osallistumiselle. Niiden kautta ihmiset voivat toimia ja vai-

kuttaa paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Toimiva kansalaisyhteiskunta lisää yhteiskunnan sosiaalista pääomaa ja edistää aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä, jotka ovat tärkeitä sekä ihmisten hyvinvoinnille että demokratian toteutumiselle.

Kansalaisjärjestöjen yksi perustehtävä on tarjota jäsenilleen sosiaalisia kontakteja ja kokemus kuulumisesta johonkin yhteisöön. Perustehtäviin kuuluvat myös vaikuttamistoiminta ja asiantuntijuus, eri väestöryhmien edunvalvonta, vapaaehtoistoiminnan ja muun auttamistyön organisointi ja toteuttaminen, kokeilu- ja kehittämistoiminta sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen.

Useimmissa RAY:n avustamissa järjestöissä mainittuja yhteiskunnallisia rooleja on useampia ja monissa voidaan nähdä ne kaikki. Järjestöjen kirjo on kuitenkin suuri; roolien keskinäiset suhteet ja painotukset vaihtelevat, eivätkä ne ole toisiaan poissulkevia vaan usein sisäkkäisiä.

Vaikuttaminen, edunvalvonta ja asiantuntijuus

Monet järjestöt ovat syntyneet, kun samantyyppisiä elämäntilanteita tai ongelmia kohdanneet kansalaiset ovat liittyneet yhteen. Yksi järjestöjen tärkeä tehtävä on kertoa jäsentensä erityispiirteistä muille, saada ne yhteiskunnassa huomioon otetuiksi ja hyväksytyiksi. Vaikuttaminen ja edunvalvonta ovat tärkeitä, kun tuodaan esiin pienten tai yhteiskunnalliselta asemaltaan heikkojen ryhmien asioita ja tarpeita.

Vaikuttamis- ja edunvalvontatyön myötä järjestöistä kehittyi edustamiensa väestöryhmien ja ongelmien asiantuntijoita. Asiantuntijuus ja osaaminen ovat vaikuttamisen edellytyksiä ja toiminnan laatutekijä, joka voi realisoitua sekä edunvalvonnassa että kehittämistoiminnassa – yleensä kaikessa, mitä järjestö tekee.

Vapaaehtois- ja vertaistoiminta

Vapaaehtoistoiminta tukee ihmisten keskinäistä auttamista ja kansalaisten ja perheiden elämänhallintaa. Monissa järjestöissä vapaaehtoistoiminta liittyy kaikkeen toimintaan, joissain sitä on vähemmän tai se voi olla rajattu omaksi lohkokseen.

Vapaaehtoistoiminta perustuu kansalaisaktiivisuuteen, joten sen toimintalogiikka poikkeaa esimerkiksi ammatillisten, myytäväksi tarkoitettujen palveluiden tuottamisesta. Vapaaehtoistyö edellyttää organisointia, vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytoimista, kouluttamista ja heidän jaksamisestaan huolehtimista.

Vapaaehtoistoiminnan toteuttamismalleja ja nimikkeitä on lukuisia – puhutaan mm. vertaisavusta, lähimmäistyöstä, oma-aputoiminnasta, tukihenkilötoiminnasta ja itsehoitoryhmistä.

Auttaminen ja palvelut

Sosiaali- ja terveysjärjestöt tekevät merkittävää työtä lähimmäisten auttamiseksi ja tukemiseksi. Ne järjestävät apua esimerkiksi vapaaehtoisvoimin, samanlaisia elämäntilanteita kokeneiden vertaistukena, pitkälle koulutettuna ammatillisena työnä ja näiden erilaisina yhdistelminä.

Järjestöt toteuttavat auttamista usein lähellä kansalaisten arkea, ostopalvelujärjestelmien ulkopuolella. Järjestölähtöiseen auttamistyöhön osallistuu usein sekä vapaaehtoistyöntekijöitä että palkattua ammattihenkilöstöä. Toimintaa ei järjestetä myytäväksi, sillä järjestölähtöinen auttamistyö ei ole rahavälitteistä.

Auttamistyö voidaan myös organisoida myytäväksi palveluiksi. Järjestöt ovat Suomessa merkittäviä palvelujen tuottajia sekä terveyden että sosiaalisen hyvinvoinnin alueella. Suurimman osan tuottamistaan palveluista järjestöt myyvät julkiselle sektorille, joka lakisääteisiä palveluita järjestäessään voi joko ostaa palvelut tai tuottaa ne itse.

Kokeilu- ja kehittämistoiminta

Kokeilu- ja kehittämistoiminnalla järjestöt luovat uusia toimintamalleja ja hankkivat tietoa ja kokemuksia, joita voidaan hyödyntää myös julkisen palvelujärjestelmän kehittämisessä. Pitkä kokemus kunnille myytävien palveluiden tuottajina on tuonut tarvittavaa asiantuntemusta.

Kokeiluluontoinen toiminta ja systemaattinen kehittämistyö ovat tärkeitä myös järjestöjen oman toiminnan uudistamisessa. Lisäksi järjestöt ovat tärkeitä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäisyyn liittyvässä kehittämistyössä. Ne voivat vaikuttaa ruohonjuuritasolla kansalaisten tietämykseen, asenteisiin ja elämäntapoihin.

3 AVUSTUSTOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT JA PERIAATTEET

Raha-automaattiyhdistyksellä on arpajaislakiin perustuva yksinoikeus raha-automaatti- ja kasinopelitoimintaan Suomessa. Pelitoiminnalla kerätyt varat jaetaan avustuksina kansalaisjärjestöille, joiden toiminta edistää terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia.

RAY:n avustusosasto käsittelee saapuneet hakemukset ja laatii avustusten jakoehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle. Ministeriö esittelee avustusehdotuksen valtioneuvostolle, joka päättää avustuksista. Avustuspäätöksen jälkeen RAY hoitaa avustusten maksatuksen ja seuraa, valvoo ja arvioi tukien käyttöä.

Avustusstrategiset linjaukset koskevat vain sitä osaa järjestöjen toiminnasta, jota RAY-avustuksilla säästöjen mukaan voidaan tukea. Avustuksia ei esimerkiksi ole tarkoitettu myytäväksi tuotettujen palveluiden tai elinkeinotoiminnan rahoittamiseen.

Säädökset

Avustustoiminnan säädösperustan muodostavat arpajaislaki, laki raha-automaattivastuksista sekä valtioneuvoston asetukset Raha-automaattiyhdistyksestä ja eräistä raha-automaattivastuksiin sovellettavista määräajoista.¹ Varsinaisten avustus-säästöjen lisäksi toiminnassa noudatetaan hallinto-, julkisuus- ja kielilakia.

Avustamisen näkökulmasta keskeisin säädös on laki raha-automaattivastuksista; siinä säädetään perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan avustusten myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa. Avustuslain mukaan tukea voivat saada oikeuskelpoiset yleishyödylliset yhteisöt ja säätiöt terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Laki edellyttää lisäksi, että avustuksen myöntäminen on perusteltua esitettyjen tavoitteiden kannalta, ja että tuen tarpeellisuutta harkittaessa otetaan huomioon hakijan käytettävissä olevat omat varat ja toiminnasta saatavat tuotot.

1. Arpajaislaki (1047/2001); Laki raha-automaattivastuksista (1056/2001); Valtioneuvoston asetus Raha-automaattiyhdistyksestä (1169/2001); Valtioneuvoston asetus eräistä raha-automaattivastuksiin sovellettavista määräajoista (1170/2001)

Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Avustus voidaan myöntää valtion talousarvion puitteissa, jos:

- 1) tarkoitus, johon avustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä;
- 2) avustuksen myöntäminen on perusteltua avustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta;
- 3) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan omat varat, hakijan määräysvallassa olevien yhteisöjen tai säätiöiden käytävissä olevat varat ja avustettavasta toiminnasta saatavat tuotot huomioon ottaen;
- 4) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä avustuksen kohteena olevan toiminnan tai hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen;
- 5) avustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; ja
- 6) erityisavustusta haattaessa on esitetty riittävä selvitys hankkeen toiminnallisesta tai teknisestä suunnitelmasta sekä avustuksen saajan edellytyksistä rahoittaa hankkeen omarahoitusosuus ja käyttökulut.

Avustus ei saa yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa ylittää Euroopan yhteisön tai Suomen lainsäädännössä säädettyä valtionavustuksen tai julkisen tuen enimmäismäärää.

Avustustoiminnan periaatteet

Avustustoiminnan yleisillä periaatteilla linjataan avustusten myöntämiseen, maksatukseen ja valvontaan liittyviä käytäntöjä. Hallinto- ja julkisuuslaki edellyttävät avustustoiminnalta hyvää hallinto- ja tiedotuskäytäntöä. Järjestöjen tasapuolisen kohtelun lisäksi keskeisiin periaatteisiin kuuluvat avoimuus ja toiminnan läpinäkyvyys.

Erityistä huomiota kiinnitetään järjestöjen toiminnan yleishyödyllisyyteen, tavoitteellisuuteen, yhteistyöhön sekä varojen käyttöön ja taloudenhoidon suunnitelmallisuuteen.

Järjestöjen yleishyödyllisyys ja autonomia

Yleishyödyllisen yhteisön tunnusmerkkejä ovat:

- yhteisö ei sääntöjensä mukaan tavoittele voittoa
- yhteisö toimii aatteellisesti sitoutuneena ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
- yhteisön toiminnassa on mukana luottamushenkilöiden ja vapaaehtoisten panos sekä tarvittava määrä palkattuja työntekijöitä

Kansalaisjärjestöjen toiminnan perusta on yhdistymisvapaudessa ja itsemääräämisoikeudessa. Järjestöille on ominaista autonomia suhteessa kolmansiin osapuoliin, myös julkishallintoon; julkinen valta ei voi määrätä yhdistysten päätösten sisältöjä.

4 STRATEGISET LINJAUKSET

Tavoitteellisuus

RAY ei aseta avustamiensa järjestöjen toiminnalle tavoitteita. Koska kyse on julkisista avustuksista, edellytetään kuitenkin, että avustettavien järjestöjen toiminta on tavoitteellista. RAY seuraa sekä tavoitteiden asettamista, itse toimintaa että aikaansaatuja tuloksia. Myös avustustoimintaa ohjaavat säädökset edellyttävät RAY:ltä seurantaa ja arviointia.

Yhteistyöhakuisuus

Kansalaisjärjestötoiminnan lähtökohtana on työ yhteisten tavoitteiden eteen. Näin yhteistyön ajatus sisältyy aina kansalaisjärjestötoimintaan. Monissa yhteiskunnallisissa tavoitteissaan suuretkin järjestöt ovat liian pieniä yksin. RAY suhtautuu myönteisesti sekä järjestöjen keskinäiseen yhteistyöhön että aktiiviseen yhteistyömahdollisuuksien etsintään esimerkiksi kuntien tai alan yritysten kanssa.

Varojen taloudellinen käyttö

Avustusharkinnassa otetaan huomioon hankkeiden toteuttamiseksi käytävissä oleva muu rahoitus. Käytävissä olevia varoja voivat hakijan omien varojen lisäksi olla esimerkiksi muualta saadut tai saatavissa olevat avustukset tai lahjoitukset. Järjestöt voivat kerätä varoja joihinkin erityisiin tarkoituksiin, mutta rahoittajan kannalta on olennaista, että yleishyödyllisen organisaation varat tulevat ilman perusteetonta viivettä yleishyödyllisesti käytetyiksi.

RAY:n avustustoiminnan kolme päälinjaa ovat:

- 1) Hyvinvoinnin edistäminen ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen
- 2) Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäiseminen
- 3) Ongelmia kohdanneiden kansalaisten ja perheiden auttaminen

Kullakin päälinjalla on kaksi painoaluetta, joilla korostetaan järjestöjen toimintaa hyvinvointimme edistämiseksi. Avustamisessa painotetaan toimintoja ja hankkeita, jotka tukevat ja edistävät kansalaisten omaa aktiivisuutta, yhteisvastuuta, itsenäistä suoriutumista ja elämänhallintaa.

Päälinjat ja painoalueet

Yhteiskunnallinen tehtävä

Edistetään terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia.

Pelitoiminnan voitto jaetaan avustuksina yleishyödyllisille yhteisöille.

Päämäärä

Avustukset suunnataan sosiaali- ja terveystieteellisesti perustellulla tavalla.

Painotetaan erityisesti kansalaisten omaa aktiivisuutta, itsenäistä suoriutumista ja elämänhallintaa.

Hyvinvoinnin edistäminen ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen

1 Strategiset painoalueet

- 1.1 Järjestöjen perustoiminnan turvaaminen
- 1.2 Hyvinvoinnin ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen

S. 10

Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäiseminen

2 Strategiset painoalueet

- 2.1 Merkittävien kansanterveysongelmien ehkäiseminen
- 2.2 Sosiaalisen ja taloudellisen syrjäytymiskehityksen katkaiseminen

S. 11

Ongelmia kohdanneiden kansalaisten ja perheiden auttaminen

3 Strategiset painoalueet

- 3.1 Muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien auttaminen
- 3.2 Palveluiden ja palvelujärjestelmien kehittäminen

S. 12

Hyvinvoinnin edistäminen ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen

Avustuksilla turvataan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytykset ja edistetään kansalaisten ja perheiden omaehtoista suoriutumista. Päälinjan painoalueet ovat järjestöjen perustoimintojen turvaaminen sekä hyvinvointia tukevan ja osallistumismahdollisuuksia tarjoavan toiminnan edistäminen.

1.1 Järjestöjen perustoiminnan turvaaminen

Avustuksilla turvataan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytykset kansalaisten vaikuttamiskanavana ja osallistumismahdollisuuksien tarjoajana. Edistetään järjestöjen asiantuntemuksen kehittämistä sekä perusvalmiuksia, joita tarvitaan, kun etsitään uusia, innovatiivisia toimintamalleja.

Avustuksilla tuetaan mm.

- kansalaisjärjestöjen perustoimintaa; yhdistystoimintaa, vaikuttamistoimintaa ja edunvalvontaa sekä asiantuntijuuden kehittämistä
- vapaaehtoistyön koordinoimista, vapaaehtoisten koulutusta ja jaksamisesta huolehtimista
- järjestöjen alueellisen, seutukunnallisen ja paikallisen toiminnan koordinaatiota ja kehittämistä
- järjestöjen kansainvälisen toiminnan perusvalmiuksia ja resursseja

1.2 Hyvinvoinnin ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen

Avustuksilla tuetaan järjestötyötä, joka edistää kansalaisten ja perheiden omaehtoista suoriutumista ja aktiivista osallistumista yhteiskuntaan. Avustetaan myös toimintaa, joka vahvistaa yhteisöllisyyttä ja

sosiaalisia verkostoja ja tukee ihmisiä elämänmuutoksissa. Avustettu toiminta tukee laajasti järjestöjen kohderyhminä olevia kansalaisia ja perheitä sekä eri ikä- ja väestöryhmiä.

Avustuksilla tuetaan mm.

- ikäihmisten toimintakykyä ja osallistumismahdollisuuksia edistävää toimintaa sekä toimintaa, joka tukee ikääntyviä elämän suurissa muutostilanteissa
- lasten ja nuorten turvallisuutta sekä vanhemmuutta ja perheiden hyvinvointia ylläpitävää toimintaa
- järjestöjen ylläpitämiä toimintakeskuksia, tapauspaikkoja ja kansalaistaloja, jotka edistävät eri väestöryhmien elämönhallintaa, vähentävät yksinäisyyttä ja eristyneisyyttä ja helpottavat vapaaehtoistoiminnan koordinoimista
- maahanmuuttajien integroitumista ja osallistumismahdollisuuksia edistävää toimintaa
- informaatioteknologisten järjestelmien ja sovellusten kehittämistä ikäihmisten, vajaakuntoisten ja syrjäseuduilla asuvien kansalaisten omaehtoisen suoriutumisen tukemiseksi

2 Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäiseminen

Avustuksilla tuetaan hankkeita ja toimintaa, jotka ehkäisevät kansalaisten terveyttä ja toimintakykyä uhkaavien ongelmien syntymistä tai vaikeutumista. Tärkeä kehittämisaalue on riskien varhainen toteaminen ja tunnistaminen ja riskeihin vaikuttaminen.

Ongelmia ehkäisevässä toiminnassa korostuu yhteistyön merkitys. Myös ongelmien syntymekanismien tutkimus ja viestintätaidot ovat edellytyksiä ehkäisevän toiminnan tuloksellisuudelle.

Ehkäisevän toiminnan päälinjalla strategiset painoalueet ovat merkittävien kansanterveysongelmien ehkäiseminen sekä sosiaalisen ja taloudellisen syrjäytymiskehityksen katkaiseminen.

2.1 Merkittävien kansanterveysongelmien ehkäiseminen

Avustuksilla tuetaan toimintoja, jotka edistävät terveys- ja hyvinvointiriskien havaitsemista riittävän ajoissa. Avustuksia suunnataan erityisesti merkittävien kansansairauksien ehkäisyyn kuten sydän- ja verisuonitautien, syöpä- ja hengitystiesairauksien, diabeteksen, tuki- ja liikuntaelinsairauksien, neurologisten sairauksien sekä mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisyyn.

Avustuksilla tuetaan mm.

- kansansairauksien ehkäisyyn liittyvää vaikuttamis- ja kehittämistoimintaa
- kansansairauksiin liittyvien oireiden ja riskitekijöiden varhaista toteamista ja niihin puuttumista
- elämäntapoihin liittyvien ongelmien ja riskien kuten päihteiden käytön, tupakoinnin ja liikaliivuuden ehkäisemistä

2.2 Sosiaalisen ja taloudellisen syrjäytymiskehityksen katkaiseminen

Avustuksia suunnataan toimintaan, joka edistää huono-osaisuuteen ja syrjäytymiseen liittyvien oireiden havaitsemista ja auttaa puuttumaan niihin

varhain. Tuetaan myös järjestötyötä, joka ehkäisee vajaakuntoisten ja muiden sosiaalitaloudelliselta asemaltaan heikkojen väestöryhmien syrjäytymistä ja kehittää toimintamalleja, jotka tukevat perheiden itsenäistä suoriutumista.

Syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja katkaisemiseksi erityisesti lasten ja nuorten elinoloihin ja turvallisuuteen sekä vanhemmuuden tukemiseen kiinnitetään lisääntyvää huomiota.

Avustuksilla tuetaan mm.

- lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa, lapsiperheiden suoriutumista edistävää toimintaa ja varhaista puuttumista perheiden ongelmiin
- elämänhallintaa edistävää toimintaa erityisesti, kun se kohdistuu syrjäytymisvaarassa oleviin perheisiin, yksinäisiin vanhuksiin, vammaisiin ja pitkäaikaissairaisiin tai maahanmuuttajaperheisiin
- vajaakuntoisten, vaikeasti työllistyvien nuorten ja pitkään työmarkkinoiden ulkopuolella olleiden työllistymistä edistäviä hankkeita ja toimintoja

3 Ongelmia kohdanneiden kansalaisten ja perheiden auttaminen

Avustuksia suunnataan kansalaisten omaehtoista suoriutumista edistävään toimintaan ja toimintamallien kehittämiseen. Kohderyhmänä ovat apua eniten tarvitsevat ihmiset. Sekä palveluiden että muun auttamisyön toimintamalleja kehitetään sellaisiksi, että niillä entistä paremmin vastataan moniongelmaisten kansalaisten ja perheiden tarpeisiin.

Päälinjan painoalueina ovat muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien tukeminen ja vaikeille erityisryhmille ja moniongelmaisille soveltuvien palvelumallien kehittäminen.

3.1 Muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien auttaminen

Avustuksia kohdennetaan apua ja tukea tarvitsevien, palvelujärjestelmän tavoittamattomiin joutuneiden kansalaisten ja perheiden elämänhallinnan parantamiseen ja työhön, jolla edistetään muita heikommassa asemassa olevien ihmisten mahdollisuuksia päästä osallisiksi yhteiskuntamme hyvinvoinnista. Auttamistyössä keskeisiä kohderyhmiä ovat ne,

joiden osalle sosiaaliset ja taloudelliset vaikeudet, pitkäaikainen työttömyys, asunnottomuus, päihde- tai mielenterveysongelmat, epävarmuus ja turvattomuus, köyhyys ja ylivelkaantuminen, vammaisuus tai vaikeat pitkäaikaissairaudet kasaantuvat.

Järjestölähtöinen auttamistyö toteutetaan ostopalvelu- ja kilpailuttamisjärjestelmien ulkopuolella, eikä toiminta ole rahavälitteistä tai myytäväksi tuot-

teistettua, vaan sen lähtökohdat nousevat yleis-
hyödyllisen kansalaisjärjestötoiminnan piiristä.

Avustuksilla tuetaan mm.

- tukihenkilö- ja vapaaehtoistoimintaa ja muuta elämänhallintaa edistävää auttamistyötä, joka kohdistuu muita heikommassa asemassa oleviin ihmisiin tai alueille, joilla mahdollisuuksia välttä-

- mättömien palveluiden järjestämiseen on vähän uudenlaisten toimintamallien kehittämistä huono-osaisuuden havaitsemiseksi ja moniongelmaisuudesta kärsivien kansalaisten ja perheiden auttamiseksi
- vajaakuntoisten ja muiden työmarkkinoilta helposti syrjäytyvien väestöryhmien työllistymistä edistäviä hankkeita

3.2 Palveluiden ja palvelujärjestelmien kehittäminen

Avustuksilla tuetaan järjestöjen innovatiivisia hankkeita palveluiden kehittämiseksi. Palveluiden kehittämistyössä edistetään järjestöjen, kuntien ja alan yritysten yhteistyötä riittävän monipuolisten, joustavien ja laadukkaiden palvelu- ja

tukiverkostojen aikaansaamiseksi. Avustuksilla edistetään erityisryhmien palveluiden ja palvelujärjestelmien kehittämistä sellaisiksi, että niillä entistä paremmin voidaan vastata vaikeiden kohderyhmien ja moniongelmaisten kansalaisten ja perheiden tarpeisiin.

Koska palveluiden järjestämisvelvollisuus on pääosin kunnilla, kehittämistyön vaikuttavuuden ja tulosten juurtumisen vuoksi korostetaan yhteistyötä järjestöjen ja kuntien kesken sekä hankkeiden suunnittelussa että niiden toteuttamisessa.

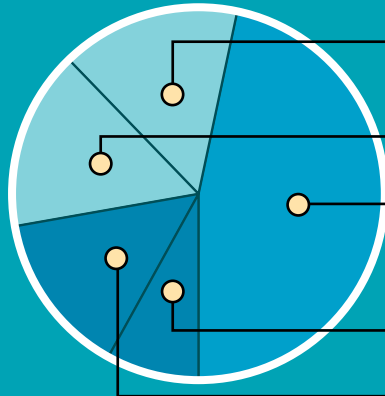
Avustuksilla tuetaan mm.

- uudenlaisten toimintamallien kehittämistä väestöryhmille, joiden itsenäinen asuminen joko puutteellisten asumisvalmiuksien tai tarkoituksenmukaisen asunnon puuttumisen vuoksi edellyttää erityisiä palvelu- tai investointiratkaisuja
- erityisryhmien toimintakykyä edistävien palvelumallien kehittämistä erityisesti vaikeasti vammaisille, moniongelmaisille perheille, mielenterveys- ja päihdeongelmallisille sekä pitkäaikaisen työttömyyden seurauksena toimintakykyään menettäneille
- toimintaa, jolla etsitään palvelujärjestelmän tavoittamattomiin joutuneita kansalaisia ja perheitä palveluiden piiriin

AVUSTUSVALMISTELUN PROSESSI

Pelitoiminnan tuotto

Peliautomaattien
sijoituspaikkamaksut

Toiminnan kulut (palkat,
sosiaalikulut, investoinnit)

Jaettavat avustukset

Arpajaisvero

Tuloutus Valtiokonttorille
sotiemme veteraanien
hoitoon ja kuntoutukseen

Avustushakemukset

Hakemuskäsittely ja
avustusvalmistelu

**Sosiaali- ja
terveysministeriö**
esittelee avustusehdotuksen
valtioneuvostolle

RAY:n hallitus

RAY:n johtokunta

Avustusosaston
valmisteleva työryhmä

Valtioneuvosto
päättää
avustuksista

Avustukset

RAY

maksaa avustukset

valvoo niiden
käyttöä

seuraa ja arvioi
avustettavaa
toimintaa

RAY Avustusosasto
Turuntie 42, 02650 Espoo
PL 32, 02601 Espoo
Puhelin: (09) 437 01
S-posti: avustus@ray.fi
Internet: www.ray.fi